

4. ภาวะและแนวโน้มเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงิน

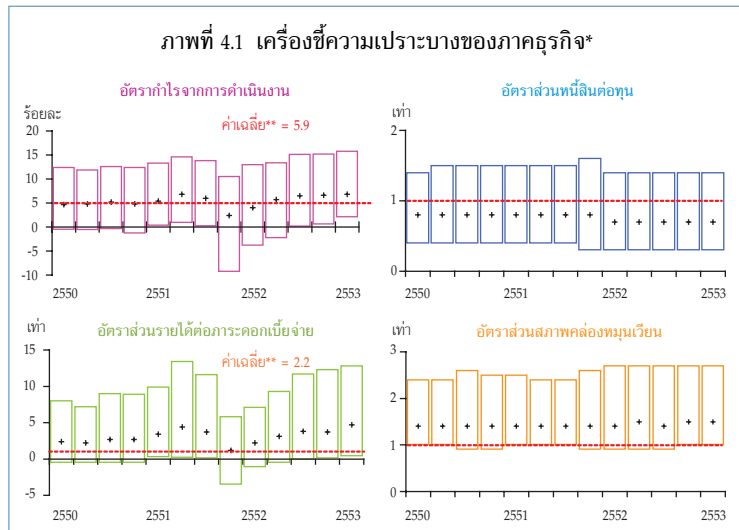
เสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทยโดยรวมยังแข็งแกร่ง เพราะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวดีในช่วงปลายปี 2552 ต่อเนื่องถึงไตรมาสแรกของปี 2553 ช่วยให้ฐานะทางการเงินของภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนปรับตัวขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้น แม้ต่อมาเศรษฐกิจจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2553 แต่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือนสามารถรองรับผลกระทบดังกล่าวได้ดี และเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินยังอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็งต่อเนื่อง

ในระยะต่อไป คณะกรรมการฯ เห็นว่ายังมีปัจจัยที่เป็นความเสี่ยงต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจการเงินไทย ที่สำคัญได้แก่ การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ยังต้องพึ่งพาความต่อเนื่องของการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก และความผันผวนในตลาดการเงินระหว่างประเทศจากความกังวลต่อปัญหาหนี้สาธารณะและสถาบันการเงินในกลุ่มประเทศยุโรป นอกจากนี้ แม้ในปัจจุบันจะยังไม่เห็นความไม่สมดุลในระบบเศรษฐกิจการเงินที่เกิดจากภาวะอัตราดอกเบี้ยต่ำนานต่อเนื่อง แต่มีความจำเป็นที่จะต้องติดตามความเสี่ยงดังกล่าวอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวดี

ภาคธุรกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

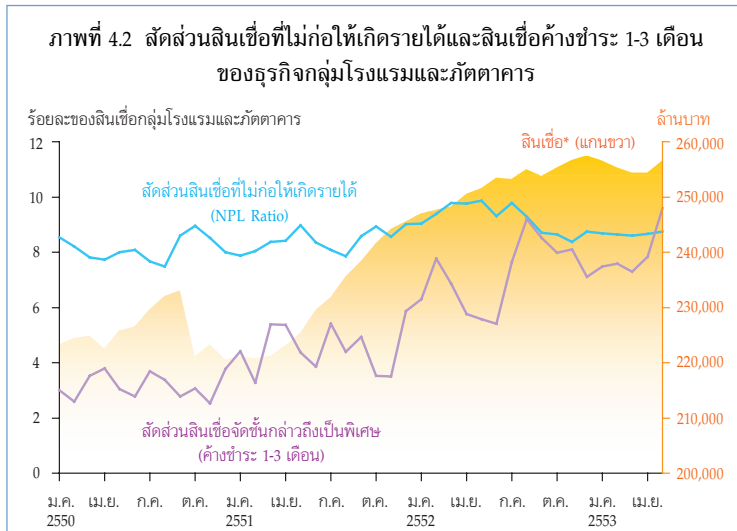
ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 ผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ไม่ใช่สถาบันการเงินปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ โดยความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในเกณฑ์ดี สะท้อนจากค่ามัธยฐานของอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) และอัตราส่วนรายได้ต่อภาระดอกเบี้ยจ่าย (Interest Coverage Ratio) ที่ร้อยละ 6.8 และ 4.7 เท่า ตามลำดับ ขณะที่สภาพคล่องหมุนเวียนและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของภาคธุรกิจทรงตัวอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง

ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 ผลประกอบการของภาคธุรกิจปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

หมายเหตุ: * รูปสี่เหลี่ยมแสดงช่วง Interquartile โดยขอบล่างและขอบบน คือ ค่า Percentile ที่ 25 และ 75 ตามลำดับ สัญลักษณ์ + แสดงค่ามัธยฐาน (Median)
 ** ค่าเฉลี่ยไตรมาส 1 ปี 2543 - ไตรมาส 4 ปี 2550
 ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัญหาการเมืองในประเทศส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยว สะท้อนจากสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ของธุรกิจกลุ่มโรงแรมที่สูงขึ้นในเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2553 หลังจากที่มีการฟื้นตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกในช่วงท้ายของปี 2552 ช่วยให้สัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มต่ำลง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อธุรกิจสาขาอื่นๆ มีไม่มาก พิจารณาจากสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ของธุรกิจอื่นๆ ที่โดยรวมทรงตัว ดังนั้น เมื่อประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองที่เริ่มคลี่คลายลง และเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีแนวโน้มขยายตัวดีต่อเนื่องคณะกรรมการฯ จึงเห็นว่าฐานะของภาคธุรกิจโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นจากสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ (SSA Consensus) ณ วันที่ 18 มิถุนายน 2553 ที่คาดการณ์ว่าผลกำไรสุทธิเฉลี่ยของบริษัทจดทะเบียนฯ ในปี 2553 จะยังคงสามารถขยายตัวได้ในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 22 จากปีก่อน ซึ่งสูงกว่าการคาดการณ์เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมาที่ร้อยละ 20

หมายเหตุ: * สินเชื่อรวมของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยรวมสาขาธนาคารพาณิชย์ไทยในประเทศ
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

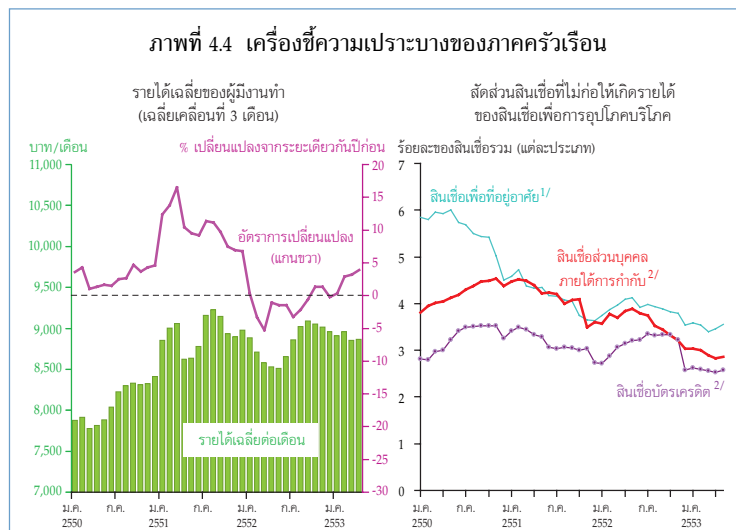
หมายเหตุ: ประมาณการ ณ เดือนมิถุนายน 2553
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์
โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในระยะต่อไป ความเสี่ยงสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการและเสถียรภาพภาคธุรกิจ คือ ความเปราะบางของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกจากปัญหาหนี้สาธารณะและสถาบันการเงินของบางประเทศในยุโรป ซึ่งหากลุกลามไปยังกลุ่มประเทศหลักในยุโรปอาจส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของไทยได้ และความยืดหยุ่นของปัญหาสภาพคล่อง รวมถึงความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศที่หากเหตุการณ์รุนแรงปะทุขึ้นอีกก็จะกระทบการฟื้นตัวของธุรกิจท่องเที่ยว การบริโภคภาคเอกชน และความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างประเทศ

ภาคครัวเรือน

ความเสี่ยงต่อการมีงานทำของภาคครัวเรือนปรับลดลง ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนยังอยู่ในเกณฑ์ดี

เสถียรภาพของภาคครัวเรือนอยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีปัจจัยสนับสนุนจากเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวต่อเนื่องและตลาดแรงงานที่เริ่มเข้าสู่ภาวะตึงตัว ส่งผลให้ความเสี่ยงต่อรายได้และการมีงานทำของภาคครัวเรือนลดลง นอกจากนี้ รายได้ที่แท้จริงของภาคครัวเรือนที่ขยายตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีก่อน มีส่วนช่วยให้ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนยังอยู่ในเกณฑ์ดี สะท้อนจากสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL Ratio) ของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน

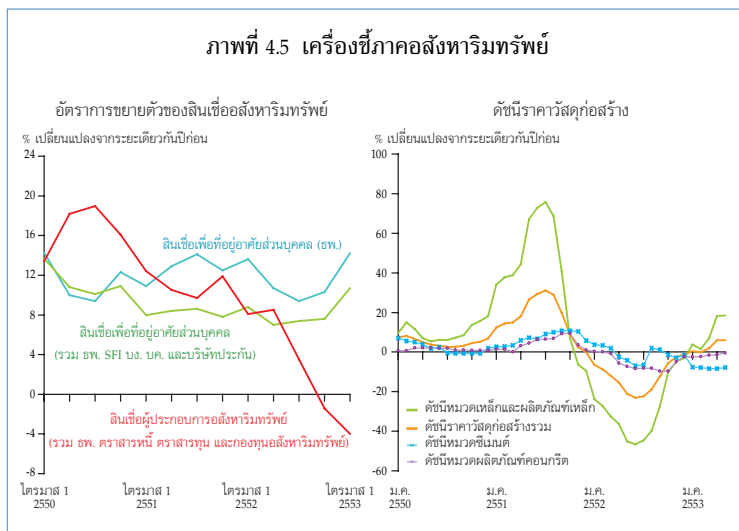
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: 1/ สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์
2/ รวมสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์และนิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

อย่างไรก็ดี คณะกรรมการฯ ประเมินว่า ความต่อเนื่องของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ยังขึ้นอยู่กับ การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก และความไม่แน่นอนทางการเมืองในประเทศ รวมถึงภาวะภัยแล้งที่อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของครัวเรือน โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกร ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงด้านลบที่สำคัญต่อเสถียรภาพของภาคครัวเรือนในระยะต่อไป

ภาคอสังหาริมทรัพย์

การซื้อขายที่อยู่อาศัยในไตรมาสที่ 2 ของปี 2553 มีแนวโน้มลดลงจากไตรมาสก่อน เนื่องจากในไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 เป็นช่วงที่ผู้ซื้อที่อยู่อาศัยเร่งทำธุรกรรมให้เสร็จสิ้นก่อนที่มาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์จะทยอยสิ้นสุดลง ประกอบกับในไตรมาสนี้ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองทำให้ผู้บริโภคบางส่วนชะลอการซื้อที่อยู่อาศัยออกไป อย่างไรก็ดี สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่เริ่มคลี่คลาย รวมทั้งอุปสงค์ที่เลื่อนมาจากไตรมาสที่ 2 น่าจะช่วยให้ภาคอสังหาริมทรัพย์กลับมาคึกคักขึ้นในครึ่งหลังของปี 2553

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

และสมาคมตราสารหนี้ไทย โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะกรรมการฯ ประเมินว่าความเสี่ยงของการเกิดภาวะฟองสบู่ในภาคอสังหาริมทรัพย์ยังคงอยู่ในระดับต่ำ เพราะแม้ว่าราคาอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานครในช่วงครึ่งแรกของปี 2553 จะมีแนวโน้มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับครึ่งหลังของปี 2552^{1/} แต่จากการสอบถามผู้ประกอบการ^{2/} พบว่าอุปสงค์ในตลาดส่วนใหญ่ยังเป็น

ความเสี่ยงของการเกิดฟองสบู่ในตลาดอสังหาริมทรัพย์ยังคงอยู่ในระดับต่ำ

^{1/} ดัชนีราคาอาคารชุดจัดทำโดยศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ร่วมมือกับสมาคมอาคารชุด

^{2/} โครงการแลกเปลี่ยนข้อมูลเศรษฐกิจและธุรกิจระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทยและนักธุรกิจ

ผลการดำเนินงานและฐานะ
เงินกองทุนของระบบ
ธนาคารพาณิชย์อยู่ใน
เกณฑ์เข้มแข็ง

อุปสงค์ที่แท้จริง (Real Demand) ขณะที่ความเสี่ยงด้านอุปทานล้นตลาด (Over Supply) ยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ ปริมาณสินเชื่อและการออกตราสารหนี้หรือหุ้นกู้ของผู้ประกอบการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ยังหดตัวเมื่อเทียบกับปีก่อน ทำให้ปัจจัยเร่งภาวะฟองสบู่จากภาคสินเชื่อมีค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตาม ราคาวัดค่อสร้างที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและราคาที่อยู่อาศัยในระยะต่อไป

ภาคสถาบันการเงิน

เศรษฐกิจที่ขยายตัวดีในช่วงที่ผ่านมา ช่วยให้เสถียรภาพของภาคสถาบันการเงินโดยรวมในไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 ยังอยู่ในเกณฑ์เข้มแข็ง สะท้อนจากฐานะเงินกองทุนที่อยู่ในระดับสูง โดยอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยยังคงสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ทางการกำหนดไว้ที่ร้อยละ 8.5 ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ความสามารถในการทำกำไรยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับไตรมาสก่อน อย่างไรก็ตาม สภาพคล่องในระบบธนาคารพาณิชย์ปรับลดลงบ้างสอดคล้องกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและความต้องการสินเชื่อที่มีมากขึ้น

ตารางที่ 4.1 เครื่องชี้วัดความแข็งแกร่งและความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี 2553^{1/}

เครื่องชี้วัด (%)	2551		2552			2553
	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1
1. เงินกองทุน						
1.1 เงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง (8.50) ^{2/}	13.9	14.7	15.6	16.1	15.8	15.7
1.2 เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง (4.25) ^{2/}	10.7	11.1	11.5	12.1	11.7	11.7
2. คุณภาพสินทรัพย์						
2.1 สินเชื่อจัดชั้นด้วยคุณภาพ (NPL) ต่อเงินให้สินเชื่อ	5.7	5.9	5.8	5.7	5.3	5.0
3. ความสามารถในการทำกำไร						
3.1 กำไรสุทธิต่อสินทรัพย์สุทธิเฉลี่ยต่อปี (ROA)	1.0	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1
3.2 รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ ^{3/} ต่อรายได้ขั้นต้น ^{4/}	74.1	70.9	69.5	69.2	69.4	68.5
3.3 ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยต่อรายได้ขั้นต้น	55.2	58.0	55.8	55.5	56.8	56.1
4. สภาพคล่อง						
4.1 สินทรัพย์สภาพคล่อง ^{5/} ต่อสินทรัพย์ทั้งหมด	17.9	18.9	19.3	18.6	19.4	18.3
4.2 สินทรัพย์สภาพคล่องต่อหนี้สินระยะสั้น ^{6/}	23.6	24.8	25.5	24.8	26.2	25.3
จำนวนธนาคารพาณิชย์ (แห่ง)	14	14	14	14	14	14

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูล Peer Group ของธนาคารแห่งประเทศไทย

^{2/} อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงที่กำหนด

^{3/} รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล - ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

^{4/} รายได้ขั้นต้น = รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ + รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ย

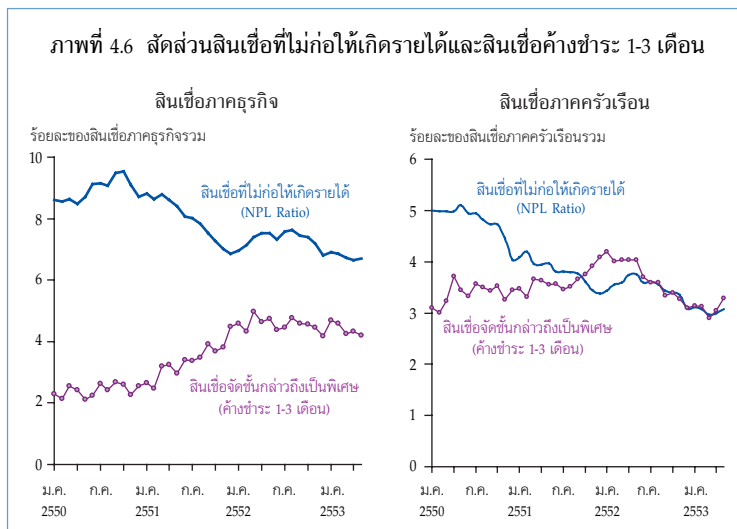
^{5/} สินทรัพย์สภาพคล่อง = เงินสดและเงินฝากธนาคาร + หลักทรัพย์ชื่อโดยมีสัญญาขายคืน + เงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิ

^{6/} หนี้สินระยะสั้น = เงินรับฝาก

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

คุณภาพสินเชื่อในระบบธนาคารพาณิชย์ยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยในส่วนของภาคธุรกิจ แม้ว่าสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจบางกลุ่ม เช่น กลุ่มโรงแรมและภัตตาคาร แต่สัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และสัญญาณการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งสะท้อนจากสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ของภาคธุรกิจโดยรวมทั้งระบบธนาคารพาณิชย์ยังทรงตัวเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ของปี 2553 นอกจากนี้ แม้ว่าสัดส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และสัดส่วนสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างชำระ 1-3 เดือน) ของสินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือนจะปรับสูงขึ้นบ้างในเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2553 แต่สัดส่วนดังกล่าวยังอยู่ในระดับต่ำ

ความเสี่ยงด้านเครดิตของภาคสถาบันการเงินโดยรวมยังอยู่ในเกณฑ์ดี

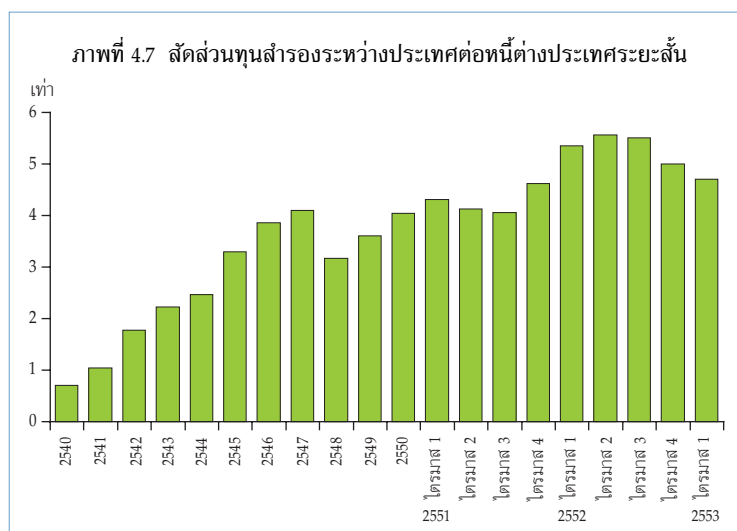
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ฐานะทางการเงินของระบบธนาคารพาณิชย์ที่ยังแข็งแกร่งและคุณภาพสินเชื่อที่ยังอยู่ในเกณฑ์ดีจะเป็นปัจจัยสนับสนุนเสถียรภาพของภาคสถาบันการเงินในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ ให้ความสำคัญต่อการเฝ้าติดตามการติดตามปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ เช่น คุณภาพของสินเชื่อภาคธุรกิจในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศ และเกณฑ์การให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ที่อาจผ่อนคลายนมากเกินไปในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยทรงตัวอยู่ในระดับต่ำเป็นระยะเวลานาน ซึ่งอาจส่งผลให้ความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้นในอนาคต

เสถียรภาพด้านต่างประเทศ
ยังแข็งแกร่ง

ภาคต่างประเทศ

เสถียรภาพภาคต่างประเทศยังแข็งแกร่ง แม้หนี้ต่างประเทศระยะสั้นจะปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ระดับทุนสำรองระหว่างประเทศยังสูงกว่าหนี้ต่างประเทศระยะสั้นค่อนข้างมาก นอกจากนี้ หนี้ต่างประเทศที่สูงขึ้นเป็นหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากเป็นหนี้ที่เกิดจากการกู้ยืมของสาขา ธพ. ต่างประเทศจากบริษัทแม่เพื่อทำธุรกรรมป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Hedging) และสินเชื่อการค้า (Trade Credit) ตามการนำเข้าที่สูงขึ้น

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในส่วนของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ แม้ความไม่สงบทางการเมืองในช่วง 2 เดือนแรกของไตรมาส และภาวะ Risk Aversion จากปัญหาวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรปจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ทำให้มีเงินทุนไหลออกไปบ้างจากการที่นักลงทุนต่างชาติขายหลักทรัพย์และตราสารหนี้ในช่วงดังกล่าว แต่ฐานะการเงินระหว่างประเทศที่อยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองที่คลี่คลายลงในช่วงปลายไตรมาส ช่วยให้ไม่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพด้านต่างประเทศมากนัก

ในระยะต่อไป เงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศมีแนวโน้ม
ผันผวนต่อเนื่อง จากการที่นักลงทุนต่างชาติสนใจย้ายเงินทุนมายัง
ภูมิภาคเอเชียตามเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราสูง แต่ใน
ขณะเดียวกันยังคงมีความกังวลต่อปัญหาหนี้สาธารณะและสถาบัน
การเงินของประเทศในยุโรป ทำให้ความเชื่อมั่นยังเปราะบางและ
อ่อนไหวต่อสถานการณ์ต่างๆ อยู่มาก อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการฯ
ประเมินว่า เสถียรภาพด้านต่างประเทศที่ยังแข็งแกร่งจะช่วยรองรับ
ความเสี่ยงจากความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
ดังกล่าวได้ระดับหนึ่ง